

GOSPODARI VREMENA

Ne mali broj puta u razgovoru s drugima dođemo do teme kako život brzo prolazi. Naravno, nije to tema koja većinu zaokuplja do te mjere da su s njom preopterećeni, već s vremena na vrijeme konstatiramo „Kako samo dani lete, mjeseci, a bome i godine“ i nakon toga slijedi poznati uzdah, slijeganje ramenima, razmjena par riječi s kojima jedni drugima to potvrdimo. Ukoliko među nama ima nešto starijih oni kažu „Nije to ništa vidjet ćete kada pređete, tek tada vrijeme pravo leti“, potom nastupi kratka pauza, preciznije rečeno muk i najednom nastavljamo razgovor o nekoj ugodnijoj temi. Za vrijeme spomenute pauze u zraku kao da se osjeti neka praznina, mala nelagoda koja nas „primora“ da nastavimo razgovor u drugom smjeru.

Kako razumjeti i može li se uopće razumjeti taj nesmiljeni svjedok svega što je bilo i što će biti – VRIJEME. Vrijeme je teško opisati – možda je dobra polazna osnova anonimni grafit na zidu „Pecan Street“ kafića u Austinu (Texas):

“Vrijeme je Božji način sprječavanja da se sve stvari dogode odjednom”

Znanstvenici kažu kako otkucava već petnaest milijardi godina. Da bismo poblje dobili uvid u tu vrijednost probajmo krenuti od lako predočljive veličine. Milijarda je 10^9 , odnosno 1 s devet nula iza. Uzmemo ravnalo ili trokut i pogledamo veličinu jednog milimetra. Taj milimetar je, što svi znademo, tisućiti dio metra, tj. u jednom metru imamo tisuću milimetara. U kilometru imamo tisuću metara, dakle milijun milimetara, pa je u tisuću kilometara milijarda milimetara. Drugim riječima godina prema milijardu godina je analogno milimetru prema tisuću kilometara. Uočenom analogijom sada si lako možemo predočiti koliko je prosječan ljudski životni vijek prema cijelom periodu od postanka Svemira – sedamdeset i pet milimetara (sedam i po centimetara) prema petnaest tisuća kilometara. Da bismo dobili još bolju predodžbu uzmimo u obzir da je srednji polumjer Zemlje 6400km. No dobro, da dalje ne duljimo ovo nam je svima više nego dovoljno da vidimo koliko je „kratak“ prosječni životni vijek čovjeka. I poznati Aristotel nije bio imun na tu činjenicu, pa je svoje „neslaganje“ u vezi s tim izrazio poznatim stavom da je Priroda nesklona prema čovjeku, jer mu je, za razliku od većine životinja, podarila kratak životni vijek.

Uz sve poštovanje prema tom velikanu ovdje se ne bih složio s njim. Priroda je, premda možda to uvijek odmah ne vidimo, kao i u svemu vrlo blagonaklona prema svim živim bićima, pa tako i prema čovjeku. Ako nam je na prvi pogled podarila kratak životni vijek, s druge strane nas je obdarila najvećim mogućim darom – Umom koji tom vremenu može dati značenje. Sada nastupa problem – kako koristi taj dar da nam se ne čini da vrijeme leti ili ako i leti da nas to niti malo ne tangira, jer ga kvalitetno trošimo. Nitko od nas ne može znati koliko vremena imamo na raspolaganju, ali možemo znati da je ono što nam je dano cijelo naše samo se tako ne ponašamo. Uvijek je uglavnom riječ o nekakvom odgađanju, čekanju nečeg - još samo ovo, pa ću onda... ili prizivanju slika i događaja iz prošlosti – ajme kako je bilo dobro prošlo ljeto, jer se sjećaš kako smo svaku večer.... Tako niti ne živimo, jer prošlost je samo jedna uspomena, a budućnost nešto što nam uvijek bježi. U prvom slučaju nalik smo čovjeku koji hoda prema naprijed dok mu je glava okrenuta potpuno u drugom smjeru, a u drugom onom koji hoda i skakuće na prstima, napinjući se da vidi što je u daljini. U oba slučaja ne vidimo ljepotu koju nam pruža ovo SADA. To Sada je ono što će nam kasnije biti lijepa uspomena, a isto tako najbolja moguća budućnost koju izgrađujemo bez odgađanja i čekanja. Na taj način, u naše memorijske spremnike ćemo „zavirit“ samo ponekad da se prisjetimo vrijednosti onog SADA koje smo kvalitetno trošili i pri tom nećemo žaliti ni za čim, jer znademo koliko lijepog nam može donijeti ovo SADA. Isto tako ne usmjeravamo pogled predaleko u budućnost, kako bi najbolje iskoristili sadašnji trenutak koji je temeljac onog što nam treba doći. U biti dolazimo do jednog paradoksa, a to je da prošlost ni budućnost ne postoje, već postoji samo ovo malo SADA koje može izroditi puno velikog ukoliko smo spremni za to. Znam kako će neki reći kako ne možemo uvijek u potpunosti raspolagati vlastitim vremenom – što je primjerice s vremenom provedenim na poslu, s obavezama koje neizostavno trebamo ispuniti i sl. Sigurno je da će biti trenutaka koji su nam oduzeti, nekih koji će proći neiskorišteni i nekih koji prođu, a da ih nismo ni registrirali. To je i onako neizbježno, te to vrijeme moramo svesti na minimum, kako bismo što bolje gospodarili vremenom nad kojim imamo svu vlast. Trebamo postati gospodari vlastitog vremena ili bar njegovog najvećeg dijela. Najčešće pritužbe o brzom prolasku života daju oni koji ni jedno poslijepodne ne mogu iskoristiti, a da se bar pet puta ne potuže kako im je dosadno. Nije važna duljina života, već njegova kvaliteta – način na koji smo trošili ono što nam je dano. Ovo je već poznata fraza, ali je nije ni teško razumjeti → život nije samo broj godina koji će jednog dana stajati pored našeg imena, štoviše žalosno bi bilo kad bi se sveo samo na to, jer bi automatski značilo pored čijeg imena je veći broj ta osoba je „bolje prošla“.

Bez dodatnog objašnjavanja svima nam je jasno da to nije ispravno zaključivanje. Vodimo računa da se ne sjetimo pametno trošiti kada bude kasno, jer svako vrijeme je pravo vrijeme, ne postoji niti jedno bolje od ovog SADA. Sviđa mi se što je rekao stari dobri Seneca:

Brod koji je plovio u krug četiri godine sigurno je više plovio od onog koji je od jedne do druge luke plovio godinu dana, ali je pri tome prvi samo dulje plovio i nigdje nije stigao, a drugi je otkrio čitav novi svijet.

Dajte priliku ovom SADA i vidjet ćete kako će vam se to ulaganje isplatiti. Uloživši u to postali ste GOSPODARI VLASTITOG VREMENA, što za nagradu ima da nikad nećete žaliti za onim što je prošlo niti ćete biti opterećeni onim što tek treba biti, jer kao i svaki mudri gospodar na najbolji mogući način raspolazete samo onim što sigurno imate.

Pokažemo li nepokolebljivu odlučnost i ustrajnost u pravilnom, svrsishodnom i nenasilnom „iskorištavanju“ Sadašnjosti, upravo će nam to isto vrijeme na koje smo se nakad tužili dati vrijedne poklone, a to je ispunjenje skoro sveg onog na čemu smo tako vrijedno radili u onome SADA!

ante, 20/07/2008, Šibenik